

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

GOVOR
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
NA DOBRODELNEM KONCERTU SLOMŠKOVE USTANOVE
Ljubljana, 30. marec 2008

*Spoštovani gospe in gospodje,
dekleta in fantje,
ekscelence!*

Anton Martin Slomšek je bil mož, ki je v svojem času opravljal odgovorno službo v eni najbolj častitljivih ustanov v Evropi. Bil je velik slovenski rodoljub, kulturnik in hkrati tudi izjemen vzgojitelj otrok. Vedel je, da mora pri vsaki stvari in ustanovi vztrajati z idealizmom. Kot je znano, takrat pri nas še ni bilo slovenskega šolstva, zato je Slomšek uvajal nedeljske slovenske šole. Vidimo, da so se slovenske šole res porodile iz ideala nuditi otrokom najboljše, tako v smislu znanja kot tudi v smislu vrednot.

Danes imamo Slovenci svojo državo in seveda tudi slovensko šolstvo, tudi slovensko državno šolstvo. Imamo nekaj, o čemer Slovenci iz Slomškovih časov, razen redkih izjem, še sanjati niso upali. Toda veliki slovenski rodoljub Slomšek bi nam tudi danes dejal: *»Slovensko šolstvo, jezik in vrednote boste obdržali ter vzdrževali na evropski ravni le, če boste vanje verjeli.«*

Določena šolska ustanova je lahko še tako dobro zamišljena, sistem še tako dovršen, a pri vzgoji je vedno potrebna neka stopnja idealizma, da se nekdo vanjo poda in da je v poučevanju in vzgoji tudi uspešen. Spomnimo se, v imenu katere vrednote je Slomšek uspel vzpostaviti začetke slovenskega šolstva. Gotovo so bile to najširše humanistične vrednote, oprte na krščanske temelje. Hkrati pa je Slomšek uveljavil slovensko šolstvo tudi v imenu kulturne različnosti ali pestrosti. Danes govorimo o slovenskem šolstvu, katerega ideal je tudi nazorska različnost ali svoboda. Današnje Slomškove ustanove predstavljajo pomemben prispevek k praktičnemu udejanjanju nazorske svobode v šolstvu. Tega in podobnih prispevkov se lahko samo veselimo, jih pozdravljamo in po svojih zmožnostih podpiramo.

Slovenski kulturni prostor še vedno s težavo sprejema spoznanje, da socialna država ne temelji samo na socialnih transferjih, ampak tudi in predvsem na socialnih pobudah ljudi, na njihovi samoiniciativnosti in iznajdljivosti, na želji pomagati iz lastnih in plemenitih nagibov. Zato z velikim veseljem pozdravljam nocojšnjo solidarno prireditev Slomškove ustanove in zasebnih katoliških gimnazij, ki so si za vsebino izbrale medkulturni dialog in na ta način podprle eno od tem oziroma prioritete v času našega vodenja Evropske unije. Vaša gesta poleg drugih dobrodošlih pobud v našem šolstvu dokazuje, da Slomškov idealizem še živi.

Oblikovanje ustanov kot je Slomškova in njej podobnih je izraz pobude državljanov, ki se zavedajo, da je resnična avtonomija tista, ki ne čaka kaj bodo državni organi predpisali ter zapovedali. Resnična avtonomija državljanov se izraža preko ustanavljanja različnih civilnih organizacij in postavljanja le teh na lastne materialne temelje. Naloga odgovorne države pa je, da takšnim pobudam odpira prostor in jih

na neposreden ali posreden način podpira. S tem država krepi tudi samozavest in samostojnost državljanov.

Podpreti moramo vse tovrstne pobude na slovenskem, saj bomo samo z medsebojno solidarnostjo gradili družbo blagostanja in odpirali vrata v prihodnost tudi tistim, ki bi jim sicer osebno socialno stanje to preprečilo.

Benjamin Franklin je nekoč dejal, da investiranje v znanje izplača najvišje obresti. Vsem učencem in učenkam, dijakom in dijakinjam, študentkam in študentom, ki se šolajo tudi ob pomoči Slomškovega sklada, želim, da bi jim na podlagi znanja in vrednot, pridobljenih v šolah, življenje izplačalo bogate obresti. Ne dvomim, da bodo del njih ali da boste del njih pripravljene vložiti tudi v dejanja solidarnosti v okviru ustanov kot je Slomškova ali podobnih. Slomškovi ustanovi pa želim, da bi s svojim delovanjem pridobila čim več donatorjev in podelila čim več štipendij. Hkrati pa vsem, ki ste sodelovali pri njenem nastajanju in ki jo danes vodite in poganjate njena dejanja resnične solidarnosti, izrekam vse priznanje. To kar delate, je dobro za ljudi in v korist Slovenije. Zato iskrena hvala.